

ATOM-modellen

- til dialog om *god* brug af GenAI

FLUID – 26.02.25
v. Marianne Riis (Absalon)

Bagtæppet for ATOM-modellen

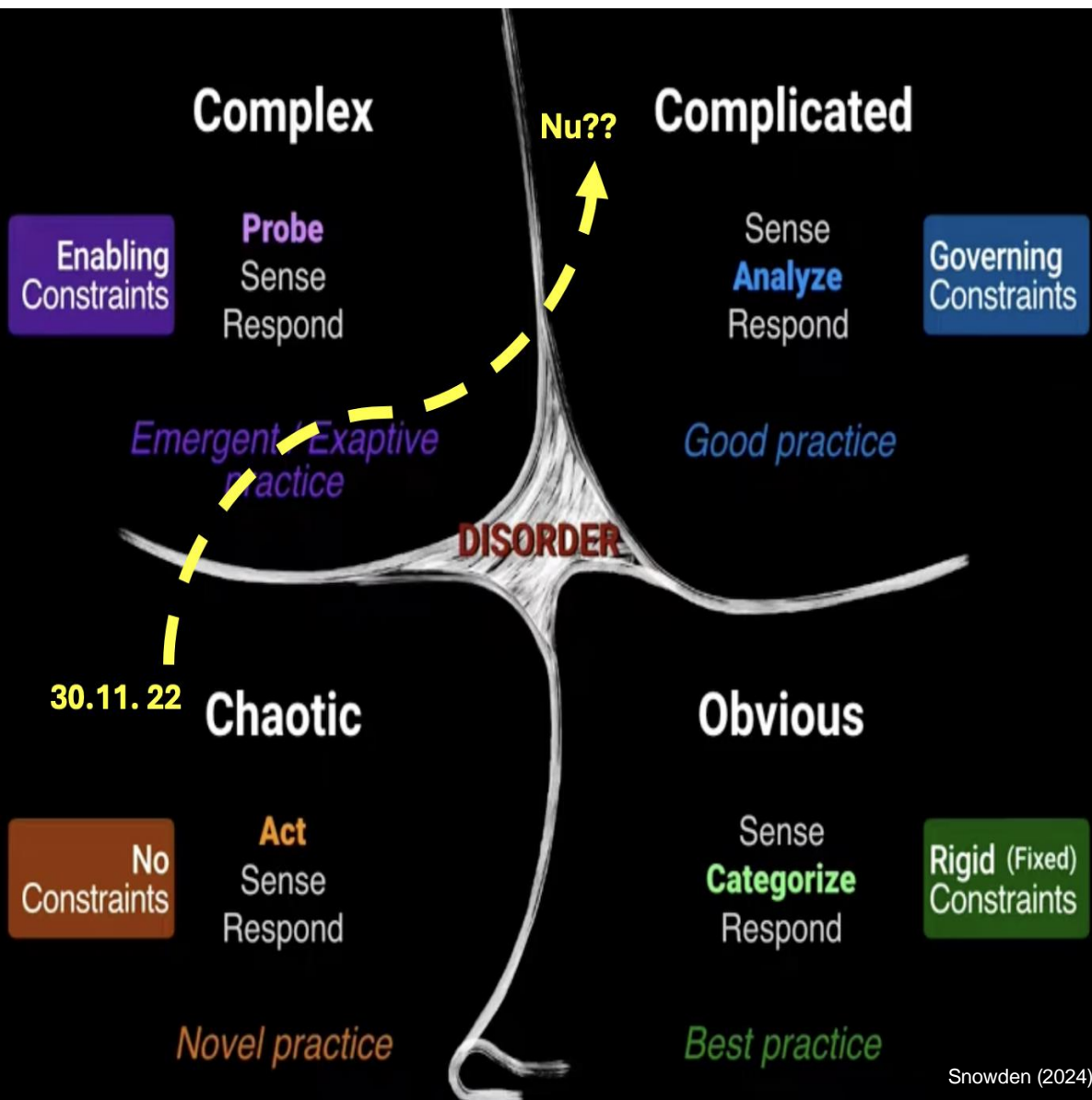
Erfaringer fra GenAISTEM-projektet og CIU's direktions- og ledernetværk

- Optagethed af *hvornår og hvordan* det er acceptabelt at bruge GenAI i undervisnings- og læreprocesser
 - Den didaktiske **kontekst er afgørende**
 - GenAI skal **understøtte frem for erstatte** læring
 - Det er **ikke i sig selv uacceptabelt at bruge GenAI** i læreprocesser (fx ifm. opgaveløsning)

Vi skal væk fra skam, snyd og sluk ...
– og i stedet fokusere på at fremme faglig integritet og stolthed i brugen af GenAI!

The Cynafín framework

Snowden (2002, 2005)

God brug af GenAI

ATOM-modellen fokuserer på den situerede anvendelse og adfærd, hvor brugeren (*elev*, *læreren*, *lederen* mfl.) udviser

- **Ansvarlighed**
- **Tillid**
- **Omtanke**
- **Mod**

4 kerneværdier ift. *faglig* integritet – og stolthed

Et dialogværktøj

Designet som et dialogværktøj – til lærere og elever

- Kerne (formål)
- Elektroner (læreprocesser)
- Elektronskaller (adfærd/holdninger)

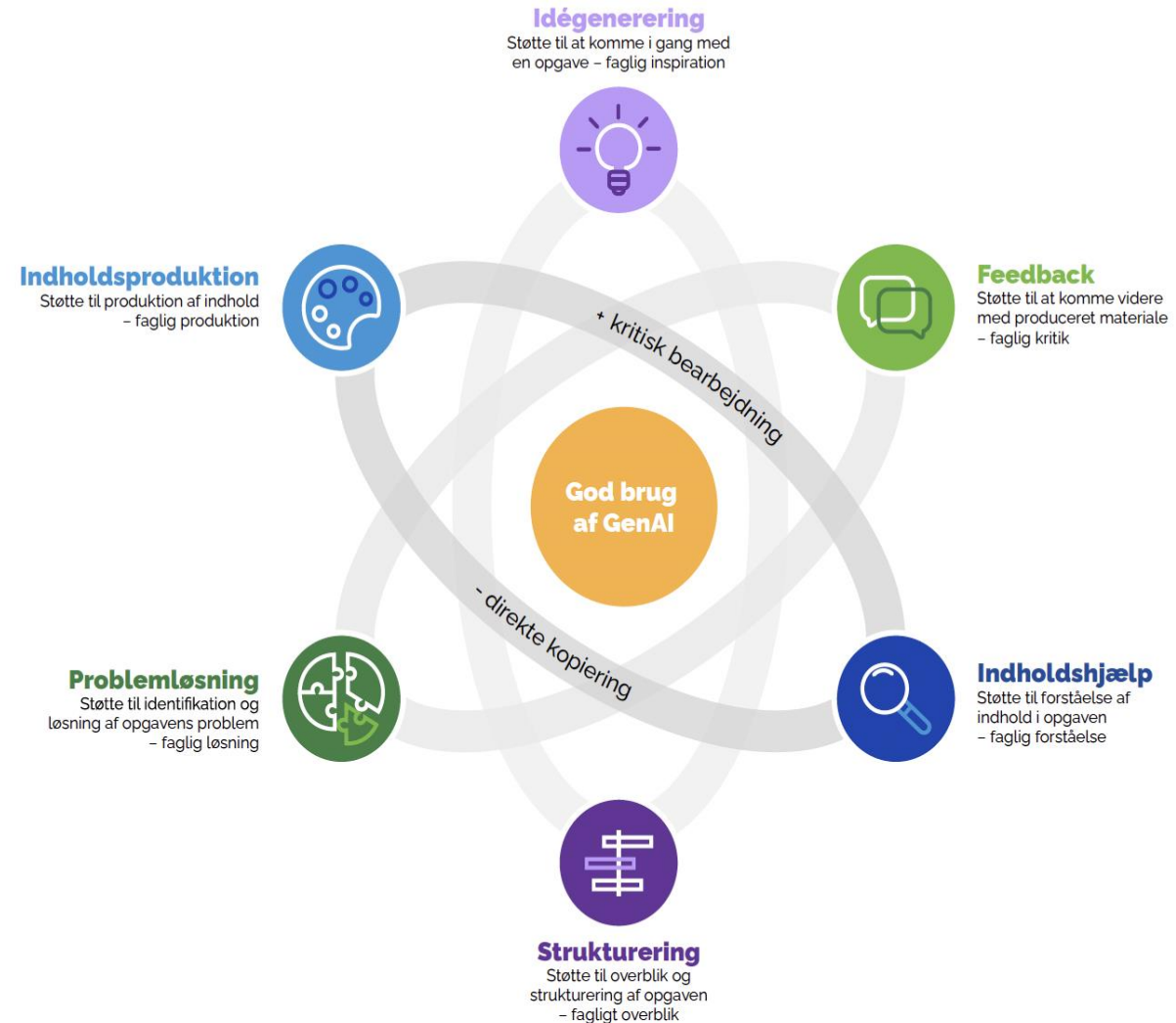
Suppleres med:

- Vejledende hæfte
- Dialogkort (eksempler, refleksionsspørgsmål og **blanke kort**)
- Tilpasset chatbot

Bør også tilpasses til den lokale, faglige kontekst!

ATOM-modellen

Ansvarlighed Tillid Omtanke Mod

Kerneverdierne

Ansvarlighed betyder, at brugeren er bevidst om sine valg og de konsekvenser, AI-brugen kan have. Det indebærer at bruge AI på en måde, der overholder juridiske og faglige retningslinjer, sikrer korrekt kildehenvisning og -anvendelse samt at undgå afhængighed af AI uden refleksion.

Tillid indebærer, at brugeren handler med ærlighed, åbenhed og kritisk sans, når AI anvendes i opgaveløsning. Det indebærer at stole på AI som et relevant læringsværktøj, men samtidig tage ansvar for at validere, supplere og reflektere over de genererede svar.

Omtanke handler om at bruge AI med respekt for læringsprocessen, klassekammerater og den faglige kontekst. Det indebærer at tænke over, hvordan AI påvirker ens egen og andres læring, og at bruge teknologien etisk forsvarligt.

Mod er, at tage bevidste og etisk forsvarlige valg i brugen af AI, selv når det kan være udfordrende eller fristende at søge hurtige genveje. Det indebærer at stå ved egne beslutninger, tage stilling til potentielle dilemmaer og turde sige fra over for misbrug eller upålidelig brug af og svar fra AI.

Elektronskallerne

Acceptabel brug af AI: kritisk bearbejdning

Tjekker og justerer AI's output for fejl, mangler og bias.

Omskriver og forklarer AI's forslag med egne ord.

Sammenligner AI's output med andre kilder eller eksisterende viden.

Tager ansvar for kvaliteten af det endelige arbejde.

Reflekterer over, hvordan AI's hjælp påvirker læringen.

Går i dialog med lærere og klassekammerater om brug af AI og dens svar.

Uacceptabel brug af AI: direkte kopiering

Kopierer AI's output uden at tænke over, om det er korrekt eller relevant.

Bruger AI's svar som færdige løsninger uden at tilføje egen forståelse.

Undgår at undersøge alternative kilder eller metoder.

Gør sig afhængig af AI i stedet for at udvikle egne færdigheder.

Skjuler AI-brug eller lader være med at forklare, hvordan AI er blevet brugt.

Undlader at gå i dialog med lærere og klassekammerater om brug af AI og dens svar.

Elektronerne

- de 6 læreprocesser

Indholdsproduktion

Støtte til produktion af indhold
- faglig produktion

Idégenerering

Støtte til at komme i gang med en opgave
- faglig inspiration

Feedback

Støtte til at komme videre med produceret materiale
- faglig kritik

Indholdshjælp

Støtte til forståelse af indhold i opgaven
- faglig forståelse

Strukturering

Støtte til overblik og strukturering af opgaven
- fagligt overblik

Problemløsning

Støtte til identifikation og løsning af opgavens problem
- faglig løsning

Analog afprøvning

1. Brug lidt tid på at orientere jer i modellen
2. Træk på skift kort som I drøfter med resten af gruppen
3. Saml op – og giv gerne feedback

Jeres tanker?

- Modellen
 - Dialogkort
 -
-
- OBS! Blanke kort ...

Digital afprøvning

<https://shorturl.at/EP2Li>

Materialer til ATOM-modellen

Til print:

- Baggrundshæfte
- Dialogkort
- Selve modellen

Vi modtager meget
gerne feedback!

<https://padlet.com/marr23/FLUID>

